

DEN NORSKE KIRKE

Porsgrunn kirkelige fellesråd

Møte 09/2015

INNKALLING TIL MØTE

PORSGRUNN KIRKELIGE

FELLESRÅD

Tirsdag 20. oktober kl 18.00 i Winthersgt 8

Adresse:

Winthersgate 8

3921 PORSGRUNN

Tlf

Tlf: 35563400

E-post/Internett:

<<EpostSender>>

www.porsgrunn.kirken.no

DEN NORSKE KIRKE

Porsgrunn kirkelige fellesråd

Innkalling til møte

Du innkalles med dette til møte i

Utvalg Porsgrunn kirkelige fellesråd
Møtedato 20.10.2015
Møtetid kl. 18:00
Møtested Kirkesjefens kontor

Meld fra om eventuelt forfall.

Innkalte:

Morten Fleischer, Ole Johnny Dahle, Bjarne Bryn, Leif Bryn, Gjertrud Eide, Tor Ellefsen, Elin Aasheim, Ivar Gundersen, Ole Henrik Lia, Hans Jørgen Rohde.

Kopi av innkallingen sendes:

Inger Auen (verneombud), Eidanger menighetskontor, Klevstrand menighetskontor, Porsgrunn menighetskontor, Eidanger m.råd, Brevik m.råd, Klevstrand m.råd, Porsgrunn m.råd og sogneprestene (Ivar Brobakken, Trond Engnes, Aud Bergheim og Bjarne Imenes), samt revisor.

Meldingssaker

017 Prostens 10 minutter

018 Kirkesjefens 10 minutter

- Handlingsprogram 2016 - 19

Sakliste

Godkjenning av innkalling og referat fra sist møte, 22.09.15.

Vedtaksaker

Sak 033/15 Økonomisk støtte - forprosjekt etablering av Kirkens Bymisjon i Porsgrunn

Sak 034/15 Fullmakt til inngåelse av kontrakt med rådgivergruppen

Sak 035/15 Reis Opp - Miljø- og energimål

Vel møtt!

3921 PORSGRUNN, Porsgrunn 16.10.2015

Ole Johnny Dahle
Leder

DEN NORSKE KIRKE

Porsgrunn kirkelige fellesråd

Møtebok for Porsgrunn kirkelige fellesråd

Møtedato: 22.09.2015
Møtetid: kl. 18:00
Møtested: Kirkestua

Tilstede:

Ole Johnny Dahle, Bjarne Bryn, Ivar Gundersen, Elin Aasheim, Gjertrud Eide, Tor Ellefsen, Leif Bryn, Hans Jørgen Rohde, Morten Fleischer, Ole Henrik Lia (forlot møtet etter sak 030/15).

Fra administrasjonen møtte Kerstin Elisabeth Aas og Johannes Sørhaug.

Arkitektene Ådne Trodahl og Espen Surnevik orienterte om Reis opp.

Meldt forfall:

Ingen

Møtet ble innledet med en grundig gjennomgang og presentasjon av Reis Opp.

Saker

Innkalling og referat fra sist møte, 30.06.15, ble godkjent

Meldingsaker

015 Prostens 10 minutter

- Gratulerte med gjennomføring av valget
- Spennende fremtid med større samordning i Dnk, og etter hvert, ny kirkeordning
- Understreket viktigheten i planarbeidet i rådene

016 Kirkesjefens 10 minutter

- Valg
- Heistad bedehus
- Investeringsprosjekter/vedlikehold

Vedtaksaker

Sak 028/15 Revidert ansvars- og myndighetsmatrise Østre Porsgrunn kirke

Vedtak:

Fellesrådet vedtar revidert ansvars- og myndighetsmatrise slik den er foreslått.

Dersom kirkesjefen behøver ny fullmakt knyttet til kontrakt med teknisk rådgivergruppe før neste fellesrådsmøte vil slik fullmakt kunne gis av fellesrådets arbeidsutvalg.

Sak 029/15 Økonomirapport 2. tertial 2015

Vedtak:

Adresse:	Tlf	E-post/Internett:
Winthersgate 8	Tlf: 35563400	<<EpostSender>>
3921 PORSGRUNN		www.porsgrunn.kirken.no

DEN NORSKE KIRKE

Porsgrunn kirkelige fellesråd

Fellesrådet tar tertialrapporten til etterretning.

Sak 030/15 Forslag til stenging av enkeltfelt for gjenbruk til kistegravlegging

Vedtak:

Fellesrådet vedtar at følgende felter stenges for gjenbruk til kistegravlegging

Østre Porsgrunn kirkegård:

A1, A3 – de nederste rekkene mot veien

B2, C1, D1, D2 – øverste hjørne mot Jønholdalen

E1, E2

VA1, VA2, VA3, VA4

VC2, VC3, VC4

VD2, VD3, VD4

Eidanger kirkegård:

A1, C, og D.

Festere som dette angår blir varslet om vedtaket.

Sak 031/15 Revidering gravplassvedtekter

Vedtak:

Fellesrådet vedtar de reviderte vedtektene slik de fremkommer i innkallingen. Vedtatte vedtekter sendes til Agder og Telemark bispedømmeråd for godkjenning.

Sak 032/15 Nytt medlem i byggekomiteen

Vedtak:

Ivar Brobakken tiltrer Byggekomiteen for Østre Porsgrunn kirke ved Per Johan Wiig sin fratredelse.

For Porsgrunn kirkelige fellesråd

Johannes Sørhaug
kirkesjef

Adresse:

Winthersgate 8
3921 PORSGRUNN

Tlf

Tlf: 35563400

E-post/Internett:

<<EpostSender>>

www.porsgrunn.kirken.no

DEN NORSKE KIRKE

Porsgrunn kirkelige fellesråd

Dato:	16.10.2015
Arkivsak	05/00055
Dokumentnummer:	05/00055-106
Arkivkode:	012.20
Saksbehandler:	Johannes Sørhaug

Saksnr	Sak	Møtedato
033/15	Økonomisk støtte - forprosjekt etablering av Kirkens Bymisjon i Porsgrunn	20.10.2015

Saksfremstilling

Det er som kjent satt i gang et arbeid i Porsgrunn med sikte på å avklare mulig etablering av Kirkens Bymisjon i Porsgrunn. Forprosjekt er igangsatt, og alle 4 menighetene (DnK) i Porsgrunn har sagt ja til utredningen og har utpekt kontaktpersoner til å være med i ressursgruppen.

Fellessrådet er kjent med Bymisjonens arbeid og profil. Diakon og medlem av arbeidsgruppen, Einar Svendsen, vil være tilstede og gi utdypende informasjon og svare på spørsmål.

For å kunne gjennomføre utredningen er det behov for noen økonomiske midler. Ressursgruppen har fått tildeling fra Porsgrunn kommune og fra næringsaktører i kommunen.

Kirkesjefen foreslår at fellesrådet bevilger inntil kr 150.000 til forprosjektet. Inndekning foreslås gjort ved bruk av disposisjonsfond.

Forslag til vedtak

Porsgrunn kirkelige fellesråd bevilger inntil kr 150.000 til forprosjekt med formål å utrede etablering av Kirkens Bymisjon i Porsgrunn. Bevilgningen dekkes ved bruk av fellesrådets disposisjonsfond.

Møtebehandling

Vedtak

DEN NORSKE KIRKE

Porsgrunn kirkelige fellesråd

Dato:	16.10.2015
Arkivsak	12/00006
Dokumentnummer:	12/00006-056
Arkivkode:	411.2
Saksbehandler:	Johannes Sørhaug

Saksnr	Sak	Møtedato
034/15	Fullmakt til inngåelse av kontrakt med rådgivergruppen	20.10.2015

Saksfremstilling

I forbindelse med offentlig konkurranse om rådgivertjenester skal det inngås kontrakt med konkurransens vinner. Ansvars- og myndighetsmatrisen regulerer hvilken myndighet som gjelder, jfr sak 018/15.

Kirkesjefen finner, i samarbeid med prosjektleder, det derfor nødvendig med eget vedtak som gir fullmakt til inngåelse av slik kontrakt. Prosjektets omfang for rådgivertjenestene er budsjettert med kr 2,5 mill.

Forslag til vedtak

Fellesrådet gir kirkesjefen fullmakt til å inngå kontrakt med vinner av konkurransen for anskaffelse av rådgivertjenester.

Møtebehandling

Vedtak

DEN NORSKE KIRKE

Porsgrunn kirkelige fellesråd

Dato:	16.10.2015
Arkivsak	12/00006
Dokumentnummer:	12/00006-057
Arkivkode:	411.2
Saksbehandler:	Johannes Sørhaug

Saksnr	Sak	Møtedato
035/15	Reis Opp - Miljø- og energimål	20.10.2015

Saksfremstilling

Denne saken skal først behandles i Byggekomiteen (BK) 201015. BK sin anbefaling blir fremlagt i fellesrådsmøtet.

Forslag til beslutning i BK

1. Kirken skal bygges som *lavenergibygg* i samsvar med NS 3701, «Lavenergi og passivhusstandard».
2. Det skal utarbeides en energianalyse som grunnlag for valg av endelig energikilde, og som underlag for søknad til Enova. Beslutning av hvilken energikilde som skal brukes i den nye kirken gjøres av prosjekteier, i samråd med byggekomiteen.
3. Det søkes om tilskudd fra Enova med mål om å oppnå mest mulig støtte til prosjektet.
4. BREEAM velges som prosjektets miljøstyringssystem. Prosjektet skal arbeide med målsetning om sertifisering av ferdigstilt bygg, sekundært etter ferdigstilt prosjektering, på nivå «Pass». Prosessen med sertifisering avbrytes hvis det ikke oppnås støtte fra Enova som dekker merkostnadene for denne prosessen.

Formål

Formålet med denne saken er å beslutte konkrete mål for energi og miljø i kirkeprosjektet basert på Fellestrådes tidligere vedtak og byggekomiteens beslutninger.

Sakutredning

I det gjeldende prosjektmandatet er det vedtatt følgende to punkter knyttet til prosjektets miljømålsetninger:

- At kirken tilfredsstillende høye miljøkrav
- At Kirkebygget oppføres i bærekraftige, klima- og energivennlige materialer

Fellessrådet vedtok i møte 6/4-15 følgende, pkt. 2 og 3:

2. Plan- og designkonkurransen skal synliggjøre muligheten for at prosjektet kan bruke lavenergibygg, Plusshus, stor grad av hybrid ventilasjon og BREEAM som miljøklassifiseringssystem som virkemiddel for å oppnå de overordnede miljømålene.

3. Endelig beslutning om tekniske løsninger gjøres etter oppstart av prosjektering og må ses opp mot investerings- og framtidige driftskostnader.

Fellessrådet har besluttet høye miljøambisjoner for kirken som bygger opp under nasjonale målsetninger som

Adresse:	Tlf	E-post/Internett:
Winthersgate 8	Tlf: 35563400	<<EpostSender>>
3921 PORSGRUNN		www.porsgrunn.kirken.no

DEN NORSKE KIRKE

Porsgrunn kirkelige fellesråd

forventes innført i revisjon av teknisk forskrift i 2015-17. Det er også vedtatt en klimamelding i Kirkerådet våren 2015 som støtter målsetningene.

Krav til energiforbruk

Dagens krav ihht. gjeldende Plan og bygningslov (TEK 10) setter krav til en kulturbygning om et maksimalt energiforbruk på 165 kwh/m² pr.år. Dette er et høyt energiforbruk i forhold til de forventede forskriftskravene som forventes å gjelde når kirken står ferdig i 2018.

Hovedkriteriet for å få tilskudd fra Enova er knyttet til den besparelse som kan oppnås i forhold til gjeldende forskrifter, og de høye energi- og miljøambisjonene underbygger et prosjektmål med en vesentlig lavere energiforbruk enn det som er kravene i dagens forskrifter.

Som alternativ til dagens forskriftskrav knyttet til energiforbruk brukes Norsk standard (3701) for lavenergi og passivhus i mange prosjekter for å sette et strengere krav til energiforbruk. Et valg av *Passivhus* som energimålsetning vil medføre krav til isolasjonstykkelser og maksimale vindusåpninger som ikke vil være forenlig med vinnerforslaget «Reis Opp». Det vurderes som realistisk å kunne oppnå *Lavenergihus* som energimål for det aktuelle konseptet og det vil samtidig svare opp både ambisjoner om lavt energiforbruk og gi mulighet til støtte fra Enova. Lavenergihus vil gi et krav til maksimalt energiforbruk på 75 Kwh/m² år.

Energiforsyning

Dagens forskrift (TEK 10) stiller følgende krav:

«Det er ikke tillatt å installere oljekjel for fossilt brensel til grunnlast.

Bygning over 500 m² oppvarmet BRA skal prosjekteres og utføres slik at minimum 60 % av netto varmebehov kan dekket med annen energiforsyning enn direktevirkende elektrisitet eller fossile brenslers hos sluttbruker.»

I den gjeldende reguleringsplanen er energiforsyning tatt med i bestemmelsene:

Ved planlegging og utbygging av bygninger skal miljøvennlige alternative energikilder/løsninger utredes. Energifleksible varmesystemer skal vurderes i de enkelte tilfeller av utbygging av bygg for publikumsrettede funksjoner, boligbygg og næringsbygg. Området ligger innenfor konsesjonsområdet for fjernvarme i Porsgrunn kommune.

Det er nå gjennomført forhåndskonferanse med Porsgrunn kommune hvor spørsmålet om energiforsyning ble drøftet:

Bygningen må klargjøres for tilknytning til fjernvarme. Tilknytning er ikke pålagt. Konsesjonseier for fjernvarme er Skagerak varme. Skagerak varme kontaktes direkte for tilknytningsvurdering. Skagerak energi har eget konsesjonsområde for fjernvarme i Porsgrunn kommune. Det er i forhåndskonferansen avklart at det ikke vil være krav til tilknytning.

For å kunne møte kravene i reguleringsplanen, og for å kunne søke om støtte fra Enova må det utarbeides en foranalyse for utrede valg av energikilde opp mot de krav som er stilt. Analysen bør ha følgende innhold:

- a. Energien som produseres fra lav/null karbon energikilden per år og tilhørende utslipp av CO₂ ekvivalenter
- b. Arealbruk
- c. Lokale rammebetingelser i tilknytning til prosjektet som har betydning for valg av energiforsyning
- d. Støy relatert til energiforsyningen
- e. Mulighet for å eksportere varme/strøm fra systemet

Adresse:

Winthersgate 8
3921 PORSGRUNN

Tlf

Tlf: 35563400

E-post/Internett:

<<EpostSender>>

www.porsgrunn.kirken.no

DEN NORSKE KIRKE

Porsgrunn kirkelige fellesråd

- f. Lønnsomhetsberegning for de potensielle løsningene
- g. Eventuelle tilgjengelige tilskuddsordninger
- h. En vurdering av alle teknologier som er hensiktsmessige i forhold til utbyggingens lokalisering og energibehov
- i. Begrunnelse for å ekskludere teknologier

Dette samsvarer også med kriteriene innefor Energi i Breeam som vil bli omtalt senere i denne saken.

Det er i konkurransegrunnlaget satt som forutsetning av kirken skal kunne varmes opp med bergvarme ved energibrønner. Dette er lagt til grunn i «Reis Opp» og vil bli videreført i skisseprosjektet til det foreligger et endelig valg av energikilde.

Støtte fra Enova

KA har bidratt i prosjektet og har hatt flere samtaler med Enova. Enova har gitt uttrykk for at dette er et prosjekt som vil kunne få støtte. Prosjektet faller under kategorien «Energieffektive bygg». Det avgjørende er sammensetningen av tiltak som da gir energiinnsparingen. Enova har gjort en foreløpig vurdering av mulig støtte:

Kirkens størrelse 1500 kvm

Kulturbygg har etter Tek10 et energiforbruk på 165 kWh/kvm

Nytt energiforbruk 80 kWh/kvm (Lavenergibygg + evt tekniske tiltak)

Innspart energiforbruk 85 kWh/kvm

Innspart energiforbruk for hele kirka årlig $1500 \times 85 = 127\,500$ kWh

Enova støtte kr 10 (maks mulig) $\times 127\,500$ kWh = 1 275 000 kroner

(eller som Munch museum fikk: $kr 6 \times 127\,500 = 765\,000$ kroner)

Det må legges ved en dynamisk energianalyse ved søknaden og for å oppnå maksimal støtte er det særlig viktige å beskrive den samfunnsmessige spredningseffekten av prosjektet:

- Geografi
- Aktørene
- Læringseffekt
- Innovasjon

Sertifisering i Breeam vil kunne være et vesentlig element for å oppnå en god spredningseffekt forhold til at det per i dag ikke finnes miljøsertifiserte kirker i Norge.

Støtte fra Enova vurderes som et viktig finansieringstilskudd for å kunne oppnå de høye energi- og miljøambisjonene fordi prosjektet har en krevende investeringsramme for å kunne realisere «Reis Opp».

Breeam

Prosjektet vil ha behov for et miljøstyringssystem for å kunne oppfylle de høye miljøambisjonene og dokumentere de miljøtiltak som realiseres. Prosjektet har per i dag ikke etablert et miljøstyringssystem.

Det er i saken i Byggekomiteen og Fellesrådet våren 2015 redegjort for BREEAM som miljø- og sertifiseringssystem. KA har nå ledet prosessen med å utarbeide en BREEAM-manual for kirker som kan gjøres tilgjengelig for kirkeprosjektet hvor Østre Porsgrunn kirke er det utløsende prosjektet for at denne prosessen gjennomføres. BREEAM gir dokumentasjon på at miljømålsetninger er ivaretatt.

Det foreslås derfor å etablere BREEAM som miljømetodikk i prosjektet som vil ivarets en helhtlig miljøholdning i prosjektet. Alternativet vil være at prosjektets rådgiver innenfor miljø utarbeider et spesifikt

Adresse:

Winthersgate 8
3921 PORSGRUNN

Tlf

Tlf: 35563400

E-post/Internett:

<<EpostSender>>

www.porsgrunn.kirken.no

DEN NORSKE KIRKE

Porsgrunn kirkelige fellesråd

miljøstyringssystem for dette prosjektet basert på tidligere erfaring og prosjekter.

Det er gjennomført en pre-analyse av vinnerutkastet for å vurdere om det er realistisk å kunne oppnå en sertifisering innenfor BREEAM. Pre-analysen viser at prosjektet slik det foreligger i dag med letthet vil kunne oppnå det laveste sertifiseringsnivået «Pass» men muligheten for å få en sertifisering på nivået «Good» er tilstede i det videre arbeidet. Høyere sertifiseringsnivåer enn dette vil være kostnadsdrivende og vurderes som ikke realistiske for dette prosjektet

Ved valg av BREEAM som miljøstyringssystem vil Østre Porsgrunn kirke kunne bli det første sertifiserte kirkebygget i Norge, og kan være vesentlig moment for det og oppnå et av kriteriene for en Enovasøknad, mht. informasjonsspredning.

En sertifisering vil medføre en merkostnad for prosjektet. Kostnaden må budsjetteres hvis det fattes en beslutning om å benytte BREEAM i prosjektet, men følgende kostnader vurderes som realistiske.

<i>Sertifiseringsavgifter NGBC –</i>	<i>110.000,-</i>
<i>Breeam-rådgiver</i>	<i>250-350.000,-</i>
<i>Breeam Revisor</i>	<i>250-300.000,-</i>
<i>Merkostnad for rådgivere og entreprenører.</i>	<i>100-200.000,-</i>
<i>Sum kostnadsestimat</i>	<i>710-950.000,-</i>

Dette bør sees i sammenheng med om merkostnaden finansieres av en Enova søknad. Breeam vil være en vesentlig del av denne søknaden og muligheten for å nå opp i en vurdering av mulig spredningseffekt. Hvis det tidlig i prosessen blir avklart at Enova ikke gir støtte til prosjektet anbefales at prosessen med sertifisering avbrytes og miljøstyringssystemet videreføres på en minde ressurskrevende måte med et lavere krav til dokumentasjon.

Forslag til vedtak

Saken fremlegges til drøfting med forslag til vedtak slik det er foreslått for Byggekomiteen. Byggekomiteens vedtak vil bli gjort kjent for fellesrådet i møtet.

1. Kirken skal bygges som *lavenergibygg* i samsvar med NS 3701, «Lavenergi og passivhusstandard».
2. Det skal utarbeides en energianalyse som grunnlag for valg av endelig energikilde, og som underlag for søknad til Enova. Beslutning av hvilken energikilde som skal brukes i den nye kirken gjøres av prosjekteier, i samråd med byggekomiteen.
3. Det søkes om tilskudd fra Enova med mål om å oppnå mest mulig støtte til prosjektet.
4. BREEAM velges som prosjektets miljøstyringssystem. Prosjektet skal arbeide med målsetning om sertifisering av ferdigstilt bygg, sekundært etter ferdigstilt prosjektering, på nivå «Pass». Prosessen med sertifisering avbrytes hvis det ikke oppnås støtte fra Enova som dekker merkostnadene for denne prosessen.

Møtebehandling

Vedtak

Adresse:	Tlf	E-post/Internett:
Winthersgate 8	Tlf: 35563400	<<EpostSender>>
3921 PORSGRUNN		www.porsgrunn.kirken.no